

ДОКЛАД

ЗА КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ И ЗДРАВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО В ГРАД СОФИЯ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Една от дейностите на Регионалните здравни инспекции във връзка с държавния здравен контрол по спазване и изпълнение на установените с нормативен акт здравни изисквания за факторите на жизнената среда е ежегодното изготвяне на Доклад за качеството на атмосферния въздух и влиянието му върху здравето на населението в съответната област.

Стратегически документи на Министерство на околната среда и водите в тази насока, по които работи и Министерство на здравето са:

Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух

Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018 – 2024г.), приета с Решение № 334 на Министерския съвет от 07.06.2019г.

Отчет за 2019 – 2022г. за изпълнението на Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух 2018 – 2024г. (НППКАВ), приет на заседание на Министерския съвет на 15 март 2023г.

Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020 - 2030г.), приета с Решение № 541 на Министерския съвет от 13.09.2019г.

I. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

За изготвяне на доклада за качество на атмосферния въздух се ползват обобщените данни от тримесечни и годишни бюлетини на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС), публикувани на интернет страницата на агенцията по показатели: серен диоксид, азотни оксиди, фини прахови частици, озон и въглероден оксид. Получените стойности са сравнени с допустимите норми за съответния замърсител, съгласно Наредба №12 за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово и бензен в атмосферния въздух (обн. ДВ, бр. 58/2010 г.; изм. и доп. ДВ, бр. 79/2019 г.).

Информация относно пунктовете за мониторинг и методите за изследване са отразени в Сертификати за акредитация с рег. № 135 ЛИ от 10.08.2022 г. и рег. №135 ЛИ от 03.07.2023 г. на Изпълнителна агенция по околна среда, главна дирекция „Лабораторно-аналитична дейност“.

На територията на Столицата, ИАОС разполага със следните автоматични измервателни станции (АИС) за качеството на атмосферния въздух (КАВ):

- АИС „Хиподрума“ – между Обреден дом и детска градина в кв. „Хиподрума“;
- АИС „Младост“ – двора на НИМХ;
- АИС „Надежда“ – до детска градина „Калина Малина“, ул. „Република“;
- АИС „Дружба“ – до ТОА Дружба, ул. „Кръстю Пастухов“;
- АИС „Павлово“ – бул. „Цар Борис 111“ № 136;
- АИС „Копитото“.

В доклада са разгледани данни на 5 от тях, без тази на „Копитото“, която отчита замърсители и от пренос на въздушни маси.

Серен диоксид – норми за опазване на общественото здраве: –

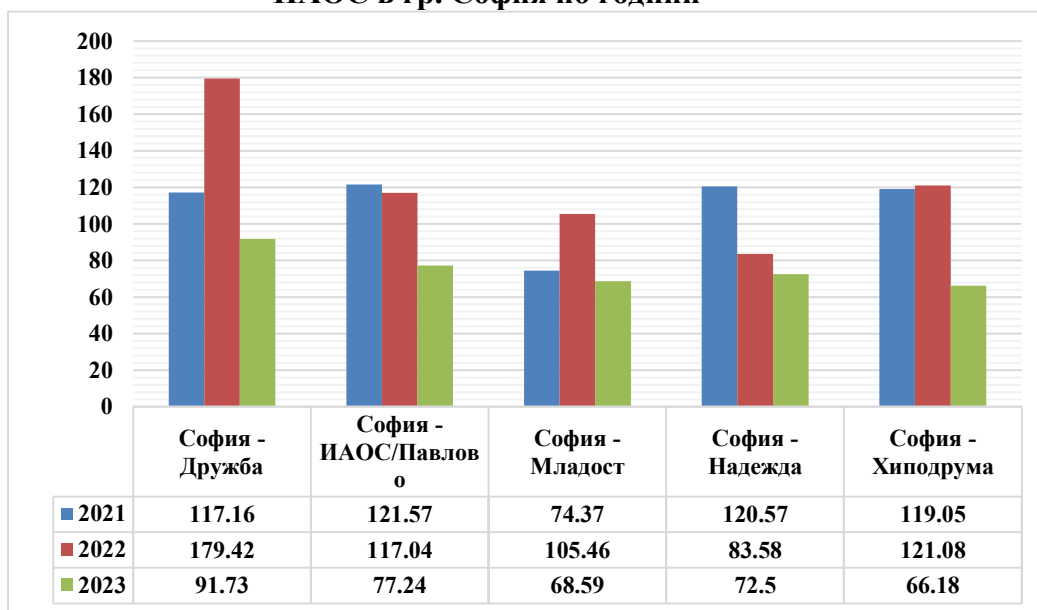
- *средночасова норма (СЧН) - 350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;*
- *средноденонощна норма (СДН) 125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.*

През 2023 г. измерените средночасови концентрации (СЧК) и средноденонощни концентрации (СДК) са в границите на нормите във всички АИС на територията на Столицата.

Няма превишения на СЧН и СДН и през наблюдаваните две предходни години. През 2023 г. са отчетени по-ниски СЧК за три годишния период във всички пунктове, а максималните СДК са по-ниски спрямо 2022 г., с изключение на тази в АИС “Надежда”. Максималните измерени СЧК и СДК са в АИС “Дружба” през 2022 г.

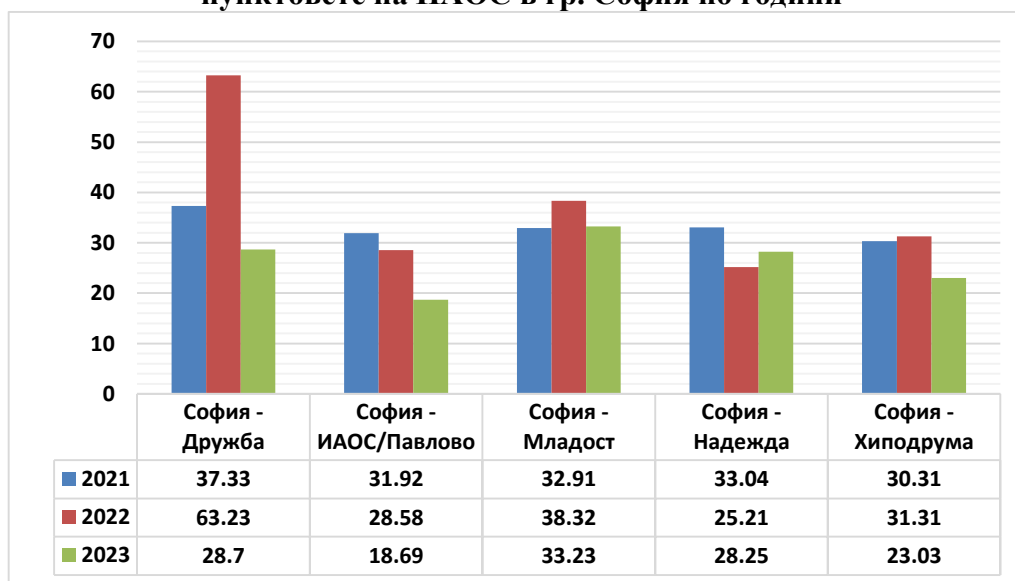
Диаграма №1

Максимални измерени средночасови концентрации ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) на SO_2 в пунктовете на ИАОС в гр. София по години

Диаграма №2

Максимални измерени средноденонощни концентрации ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) на SO_2 в пунктовете на ИАОС в гр. София по години

Диазотен оксид – норми за опазване на общественото здраве:

- СЧН $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- СГН $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Всички максимални СЧК в разглежданите АИС за тригодишния период са в норма.

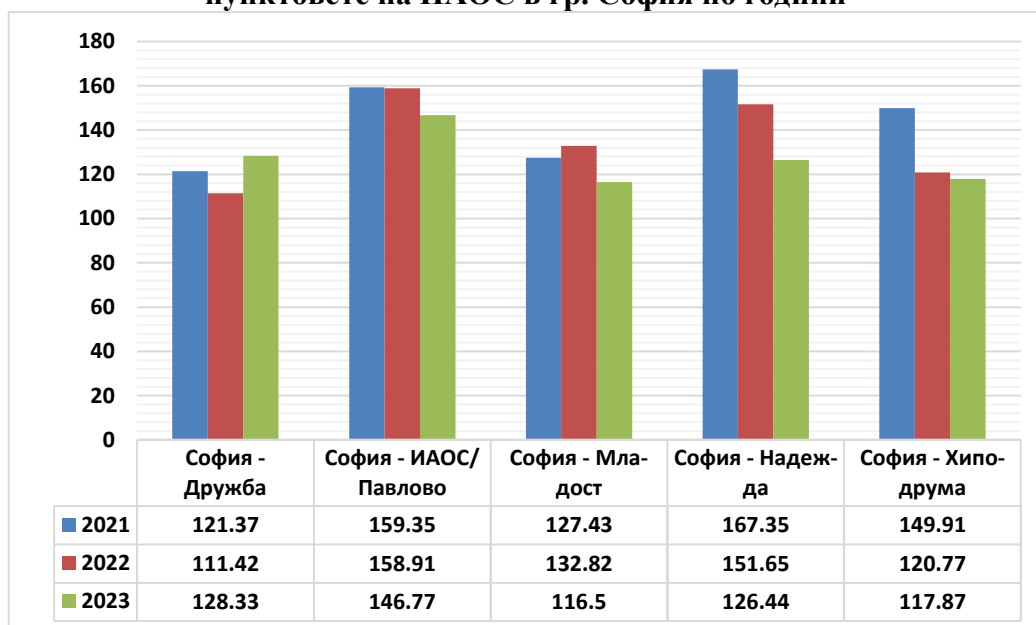
През 2023 г.:

- ✓ Максималната концентрация за всичките 5 пункта е измерена в АИС „Павлово“ – $146,77 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- ✓ Във всички пунктове максималните концентрации за 2023 г. са под отчетените спрямо двете предходни години. Изключение прави измерената максимална концентрация в АИС „Дружба“, която превишава тези от предходните две КГ.

Максималната измерена концентрация за разглежданите 3 години е в АИС „Надежда“ през 2021 г.

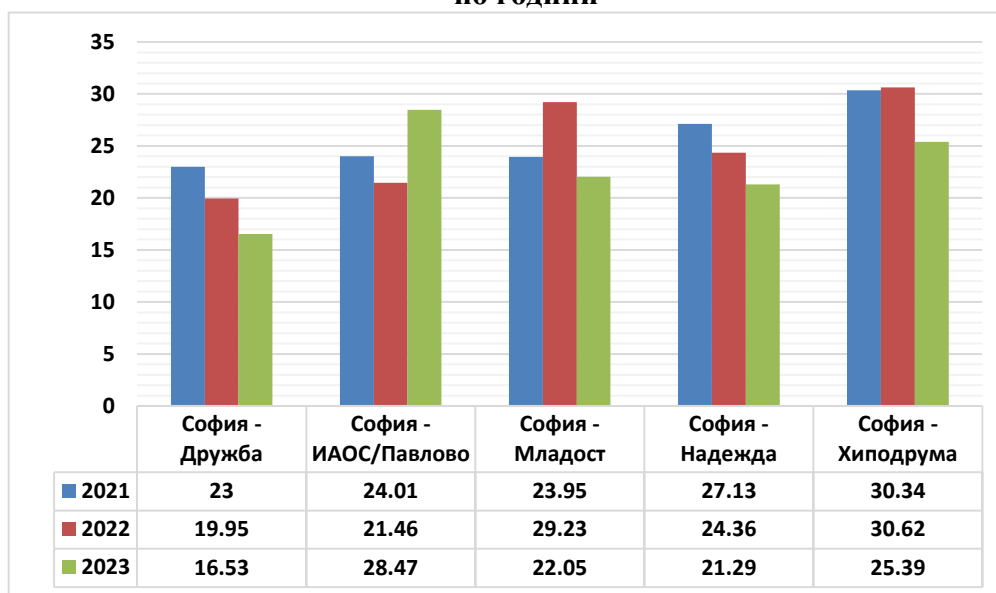
Диаграма №3

Максимална измерена средночасови концентрации ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) на NO_2 в пунктовете на ИАОС в гр. София по години

Изчислените средногодишни концентрации за NO_2 през тригодишния период са в норма със стойности от $16,53 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $30,62 \mu\text{g}/\text{m}^3$. В АИС „Дружба“ е отчетена минималната стойност, а в АИС „Хиподрума“ – най-високата. През 2023 г. се изчисляват по-ниски средногодишни концентрации спрямо 2021 г. и 2022 г. във всички разглеждани пунктове, с изключение на тази в АИС „Павлово“, която е с $7,01 \mu\text{g}/\text{m}^3$ по-висока спрямо концентрацията от 2022 г.

Средногодишни концентрации ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) на NO_2 в пунктовете на ИАОС в гр. София по години

Фини прахови частици (ФПЧ):

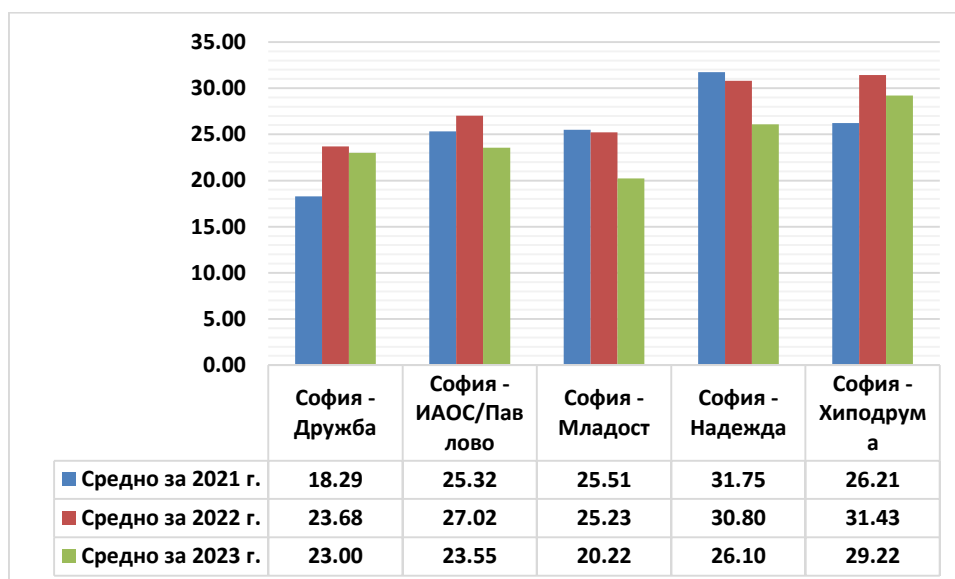
ФПЧ 10 – норми за опазване на общественото здраве:

- СДН $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- СГН $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$;

Изчислените средногодишни концентрации през проследявания тригодишен период на ФПЧ 10 показват:

- Всички СГК са в норма съгласно българското законодателство.
- Понижаване на изчислените СГК през 2023 г. спрямо 2022 г.
- Тенденция на намаляването им в АИС „Младост“ и АИС „Надежда“.
- По-ниски стойности през 2021 г. спрямо 2023 г. в АИС „Дружба“ и АИС „Хиподрума“.
- Най-високата СГК е измерена през 2021 г. в АИС „Надежда“.

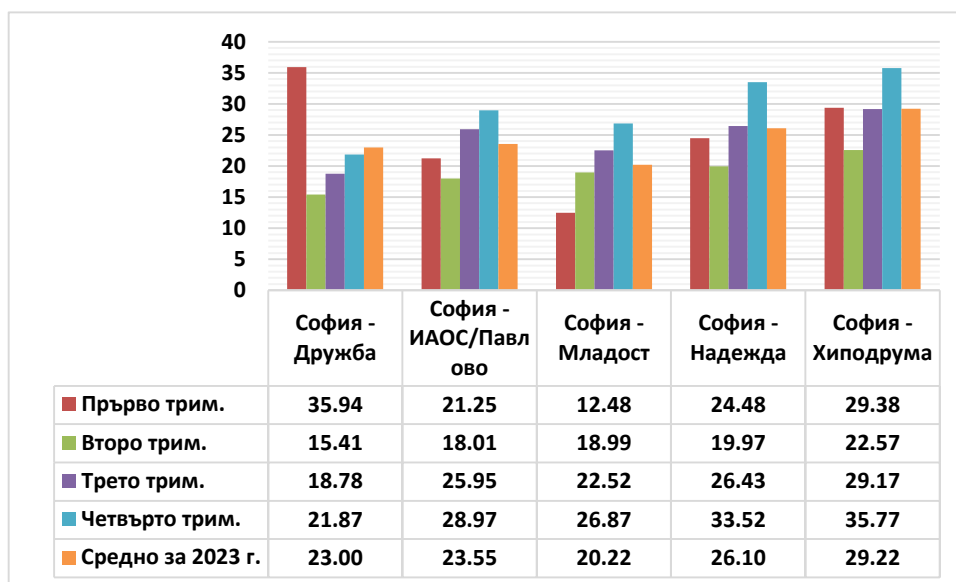
Средногодишни концентрации на ФПЧ 10 в $\mu\text{g}/\text{m}^3$ за периода от 2021 г. до 2023 г.

Проследяването на изчислените средни концентрации на ФПЧ 10 по тримесечия през 2023 г. показва най-високи стойности през трето тримесечие. Изключение прави АИС „Дружба“, където най-високата стойност е отчетена през първо тримесечие. Тя е максималната средна концентрация по тримесечие за всички пунктове през 2023 г.

Диаграма №6

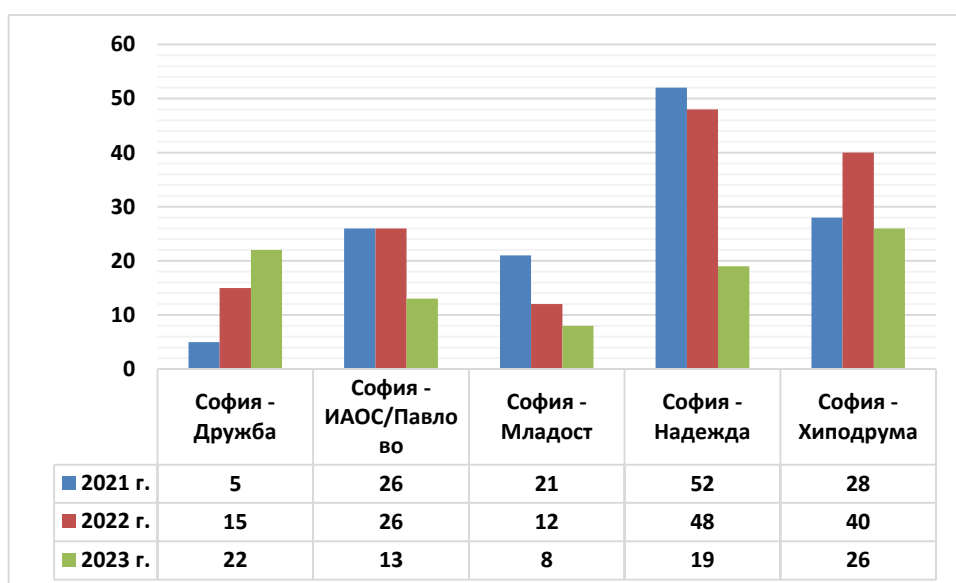
Изчислени средни стойности за тримесечия от измерените СДК на ФПЧ 10 в $\mu\text{g}/\text{m}^3$ през 2023 г.

Както се вижда от следващата диаграма броят превишения на СДН във всички пунктове през 2023 г. е под допустимите 35 за година, съгласно Наредба №12, като най-много последните са в АИС “Хиподрума”. Спрямо предходните години тенденция на увеличение има само в АИС “Дружба”. В останалите пунктове, те са под измерените през 2021 г. и 2022 г.

Диаграма №7

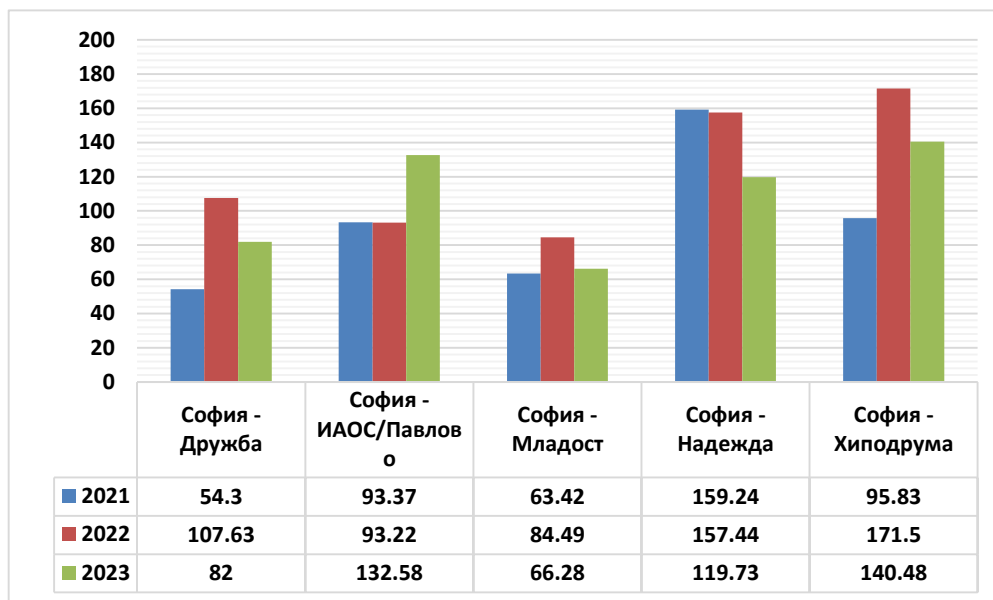
Брой превишения на СДК за ФПЧ 10 в пунктовете на ИАОС в гр. София по години

Проследяването на максимално измерените СДК на следващата диаграма показва, че през 2023 г. се наблюдава превишение на нормата между 2 и 3 пъти в АИС “Павлово”, АИС “Надежда” и АИС “Хиподрума”. Спрямо 2022 г. се отчита увеличаване само в АИС “Павлово”.

Диаграма №8

Максимално измерени средноденонощни концентрации ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) на ФПЧ 10 в пунктовете на ИАОС в гр. София по години

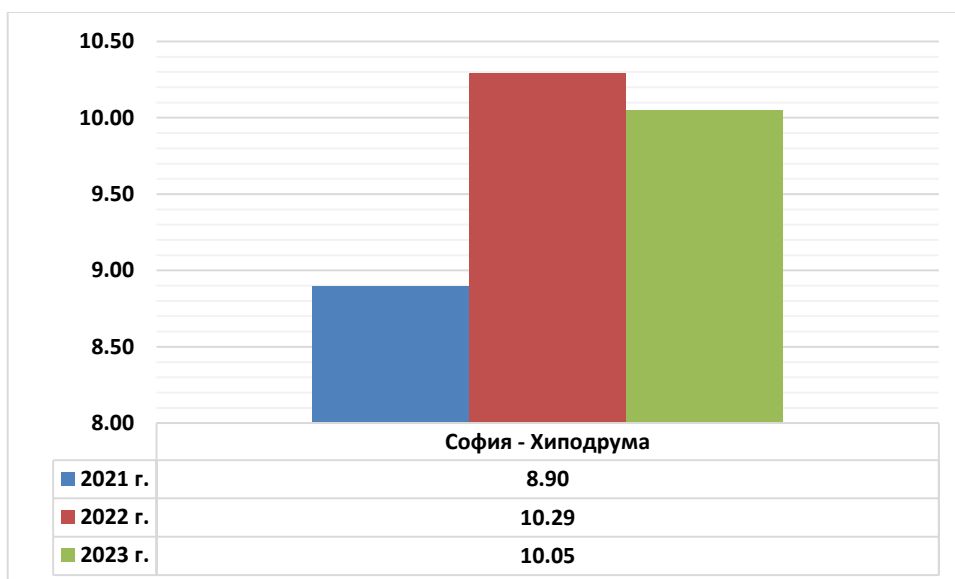

ФПЧ 2,5 – норма за опазване на общественото здраве:
 - СГН $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

От петте проследявани пункта на територията на гр. София нивото на ФПЧ 2,5 се измерва само в АИС „Хиподрума“. През проследявания период най-високата СГК е измерена през 2022 г. – $10,29 \mu\text{g}/\text{m}^3$, т.е. всички СГК са в норма.

Диаграма № 9

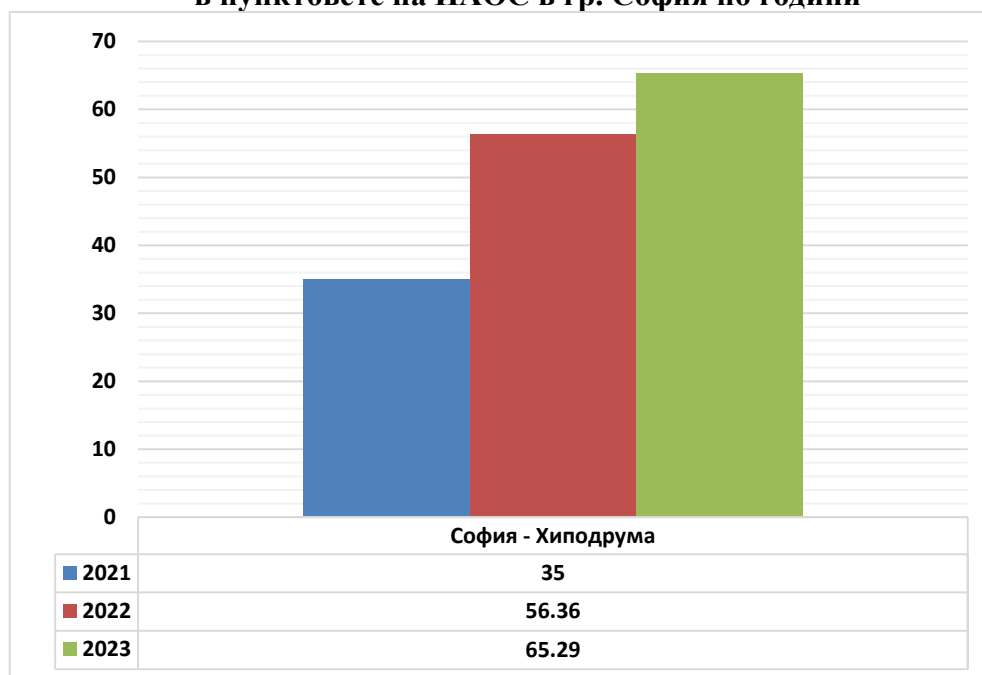
Средногодишни концентрации на ФПЧ 2,5 в $\mu\text{g}/\text{m}^3$ в АИС „Хиподрума“ за периода от 2021 г. до 2023 г.

От следващата графика се вижда, че през проследявания период има тенденция на покачване на максималните измерени СДК на ФПЧ 2,5 в АИС „Хиподрума“.

Диаграма № 10

Максимални измерени средноденонощни концентрации ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) на ФПЧ 2,5 в пунктовете на ИАОС в гр. София по години

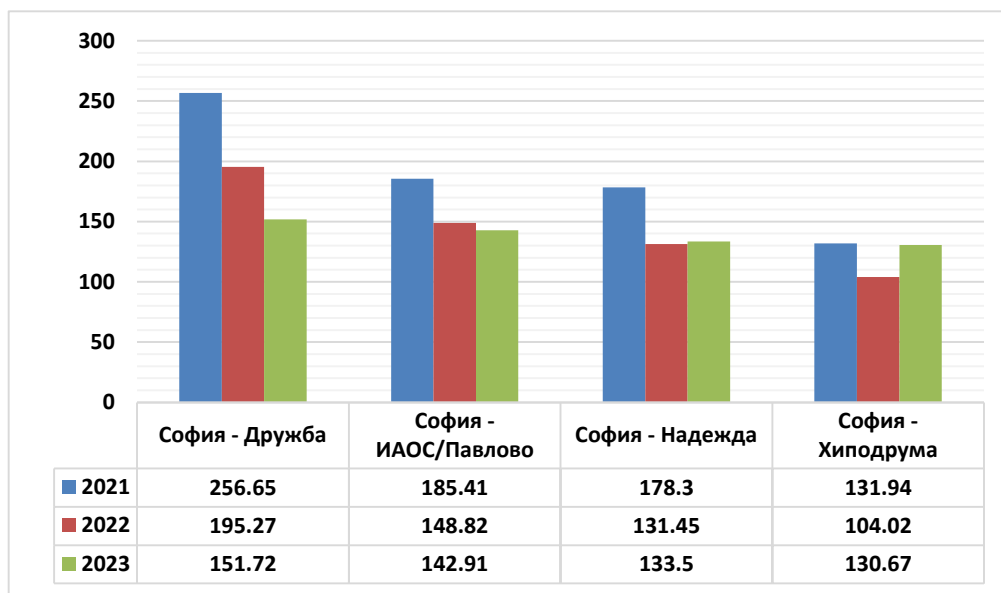

Озон (O_3) – норма за опазване на общественото здраве:

- ПИН $180 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- КЦН $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

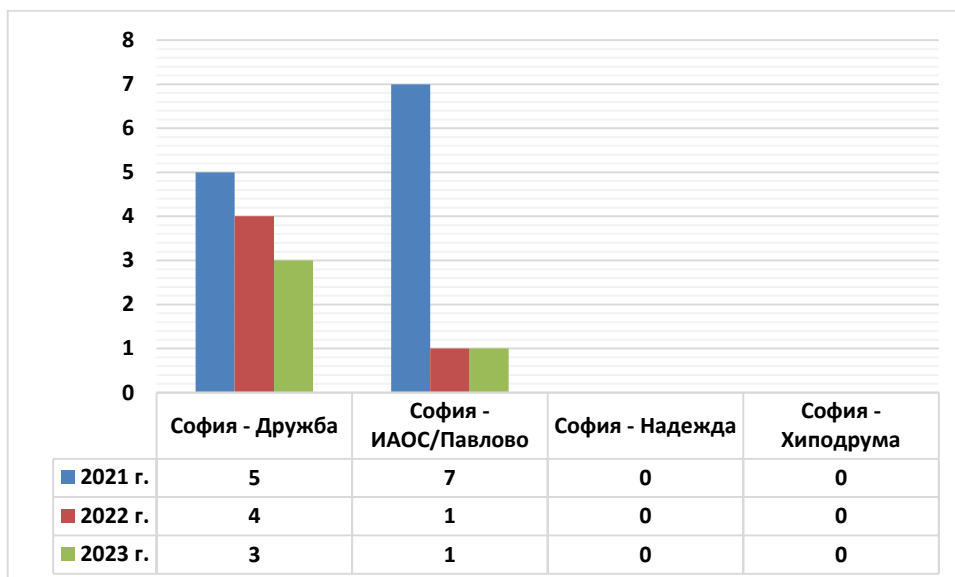
За тригодишния период нивата на озон се проследяват в 4 от пунктовете на ИАОС. Не се измерват нива на озон в АИС „Младост“. През 2023 г. не са регистрирани превишения на прага за информиране на населението (ПИН), а следователно и на прага за предупреждаване на населението (ППН). Максималните средночасови нива на озон за разглеждания тригодишен период са илюстрирани в следващата графика, от която се вижда намаляването им през 2023 г. спрямо предходните две години. Изключение правят АИС “Надежда” и АИС „Хиподрума“, където има покачване спрямо 2022 г.

Максимални измерени средночасови нива ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) на озон в пунктовете на ИАОС в гр. София по години

Броят превишения на краткосрочната целева норма (КЦН) по пунктове са илюстрирани в следващата графика. Превишения има в два от пунктовете, които са под 25 за календарна година, осреднени към разглеждания тригодишен период, т.е. няма отклонение съгласно Наредба 12.

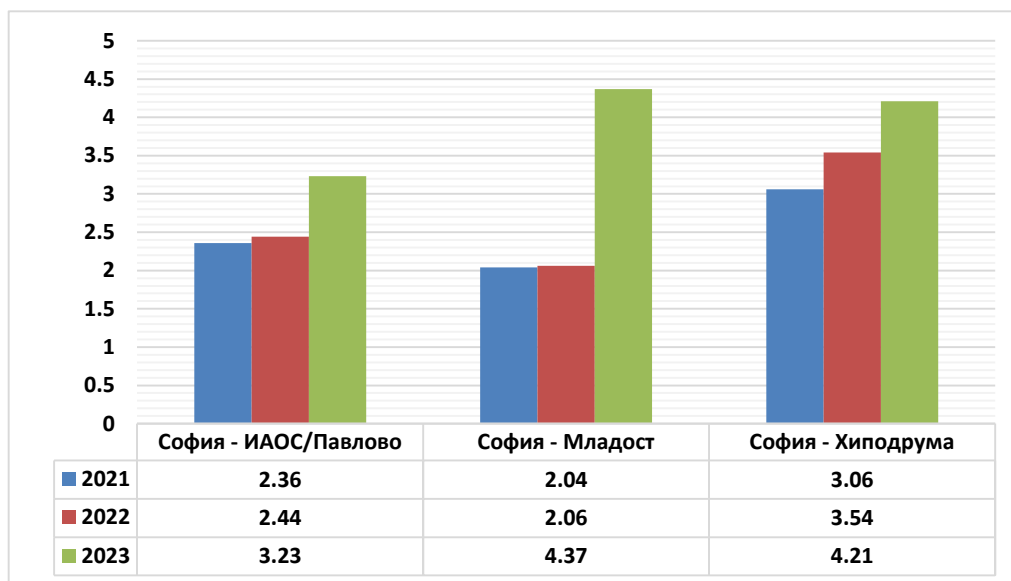
Брой превишения на краткосрочната целева норма в $\mu\text{g}/\text{m}^3$ за озон за три годишен период

**Въглероден оксид (СО) норма за опазване на общественото здраве:
- 10 mg/m^3 в рамките на 8 часа в денонощието.**

В градските АИС „Павлово“, АИС „Младост“ и АИС „Хиподрума“ целогодишно са измервани нивата на въглероден оксид. В нито една от тях не са регистрирани стойности, надвишаващи 10 mg/m^3 , което е илюстрирано с графиката, която показва максималноизмерените концентрации на СО по години. От графиката се вижда тенденция на увеличаването на концентрацията на газа през тригодишния период.

Максимални измерени 8-часови концентрации ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) на CO_2 в пунктовете на ИАОС в гр. София по години

II. ЗДРАВНО СЪСТОЯНИЕ

За анализ на здравното състояние на населението се ползват обобщените данни от Столичната здравно осигурителна каса за броя на първичните прегледи на здравно осигурени лица със заболявания, включени в Клас X „Болести на дихателната система” и Клас II „Новообразувания“ от МКБ-10 за периода 2021 – 2023 година. Първичните прегледи са извършени от общо практикуващи лекари и лекари специалисти. За изчисляване на заболеваемостта е използван броят на населението в София от официалната статистика на Националния статистически институт към 31.12.2022 г. Заболеваемостта е изчислена на 100 000 жители по възрастови групи – деца от 0-17-годишна възраст и лица над 18 години.

Разгледани са следните групи болести и нозологични единици:

- Остри инфекции на горните дихателни пътища (J00-J06), от тях Остри инфекции на горни дихателни пътища с множествена и неуточнена локализация (J06);
- Грип и пневмония (J10-J18), от тях – Грип, предизвикан от идентифициран вирус на грипа и Грип, неидентифициран вирус (J10-J11), също Пневмония без уточнен причинител (J18);
- Други остри респираторни инфекции на долните дихателни пътища (J20-J22), от тях Остър бронхит (J20) и Остър бронхиолит (J21);
- Други болести на горните дихателни пътища (J30-J39);
- Хронични болести на долните дихателни пътища (J40-J47);
- Болести на белия дроб, причинени от външни агенти (J60-J70).

От клас II „Новообразувания“, са включени:

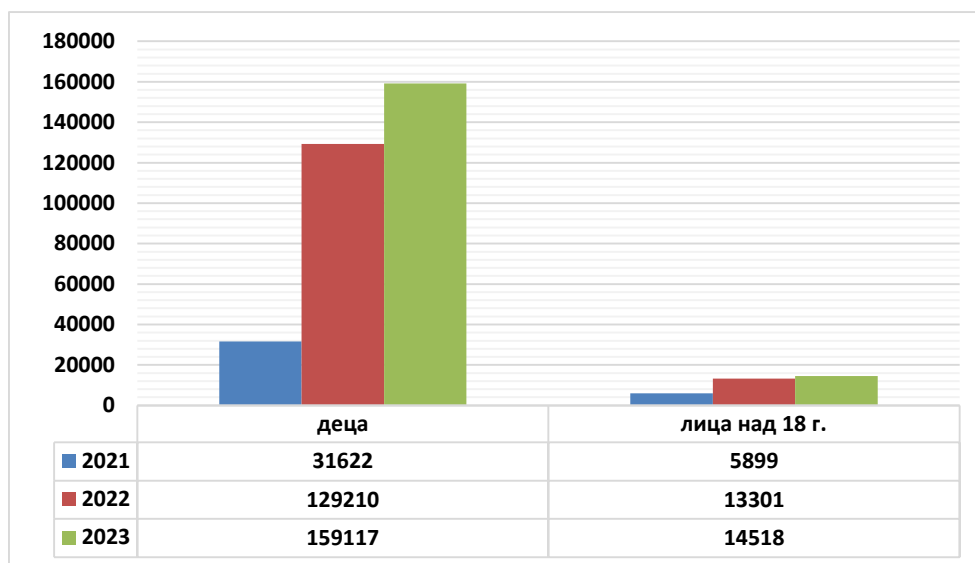
- Злокачествено новообразувание на бронхите и белия дроб (C34);
- Злокачествено новообразувание с други неточно определени локализации на дихателните органи и гръдния кош (C39).

Заболеваемостта от **остри инфекции на горните дихателни пътища (J00-J06)** за разглеждания 3 годишен период показва тенденция на увеличаване, като увеличаването е значително спрямо 2021 г. При децата тази заболеваемост е значително по-висока в сравнение със същата при лицата над 18 години. За 2021 това съотношение е приблизително 5:1, през 2022 г. – 10:1, а през 2023 нараства до 11:1.

От ОИГДП водещи са тези с множествена и неуточнена локализация (**J06**), които за 2023 г. при децата заемат 56% (заболеваемост – 89 427 на 100 000), а при възрастните – 60% (заболеваемост – 8 715 на 100 000) от заболеваемостта в групата.

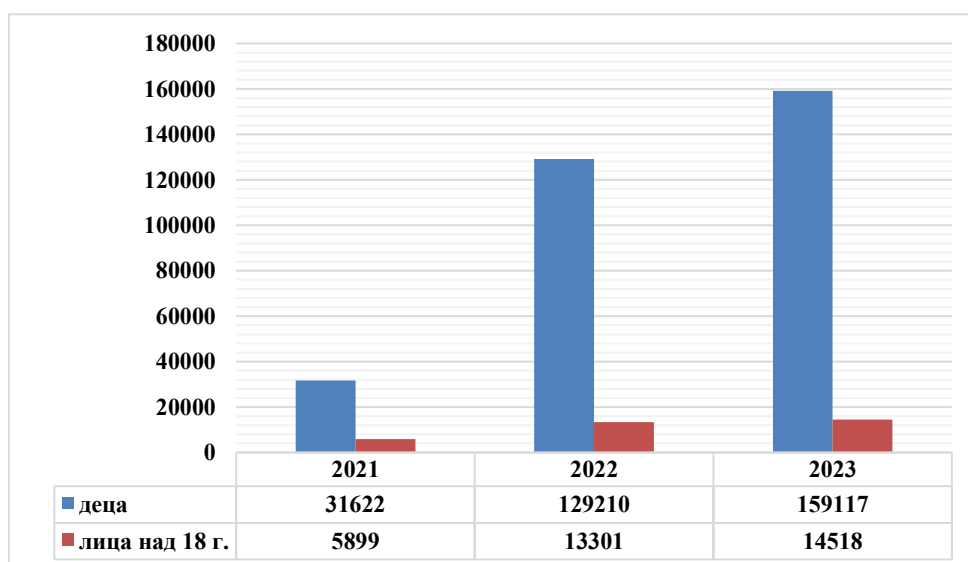
Диаграма № 14

Заболеваемост от ОИГДП (J00-J06) на 100 000 по възрастови групи

Диаграма № 15

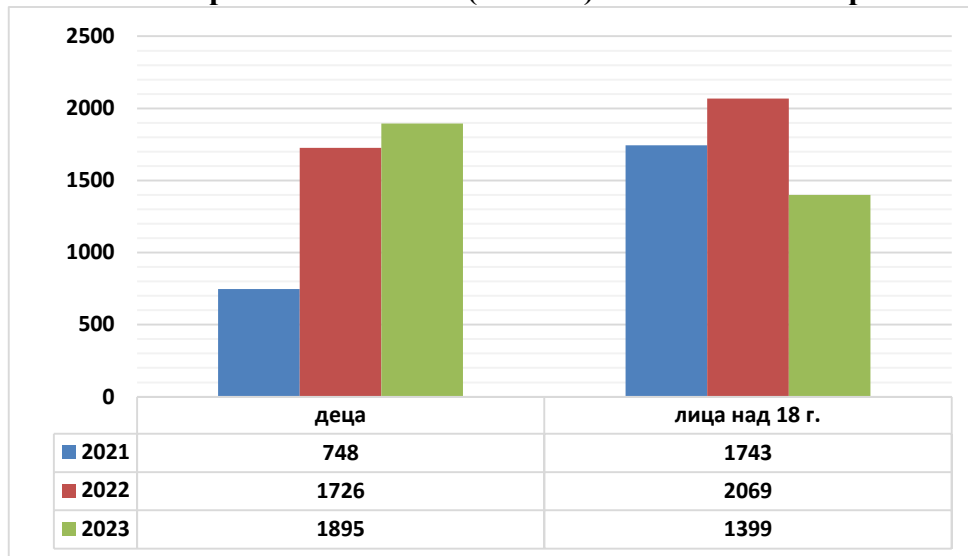
Заболеваемост от ОИГДП (J00-J06) на 100 000 по години

Заболеваемостта от грип и пневмония (**J10-J18**) при децата в периода 2021 –2023 година бележи възходяща тенденция, като е значително по-голяма спрямо 2021 г. (2,31 пъти за 2022 към 2021 г. и 2,51 пъти за 2023 към 2021 г.). При лицата над 18 години има значителен спад на заболеваемостта през 2023 г. – 32,38% спрямо 2022 г. и 19,74% спрямо 2021 г. В тази група болести делът на заболяванията от грип (**J10 - J11**) се променят в зависимост от епидемичната обстановка през съответната година. През 2023 г. при децата заболеваемостта е 45,81% (868 на 100 000) от съответната за групата грип и пневмония (**J10-J18**), а при възрастните е около 12,51% (175 на 100 000).

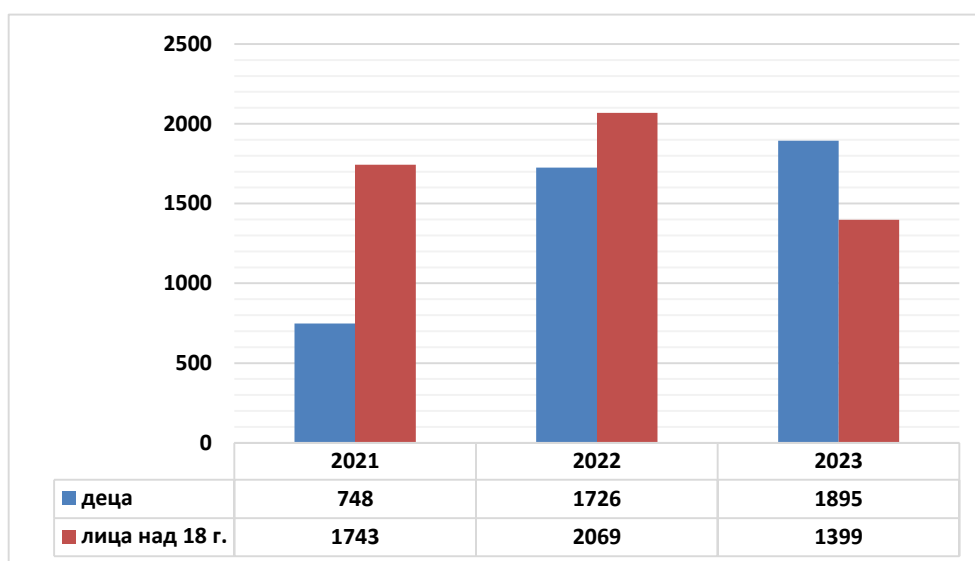
Диаграма № 16

Заболеваемост от грип и пневмония (J10-J18) на 100 000 по възрастови групи

Диаграма № 17

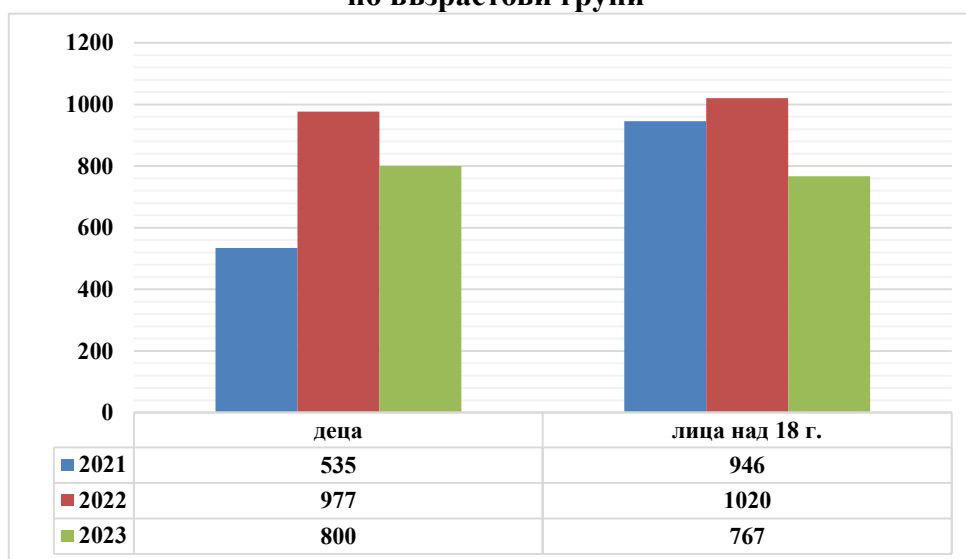
Заболеваемост от грип и пневмония (J10-J18) на 100 000 по години

При децата през 2023 г. промените в заболеваемостта от пневмония без уточнен причинител (**J18**) показват спад от 18,12% спрямо 2022 г. и увеличение от 33,13% спрямо 2021 г. При лицата над 18 г. през 2023 г. се наблюдава спад спрямо предходните две години – с 24,80% спрямо 2022 г. и с 18,92% спрямо 2021 г. Заболеваемостта през 2023 г. е съизмерима за разглежданите две възрастови групи – разлика от 4,13%.

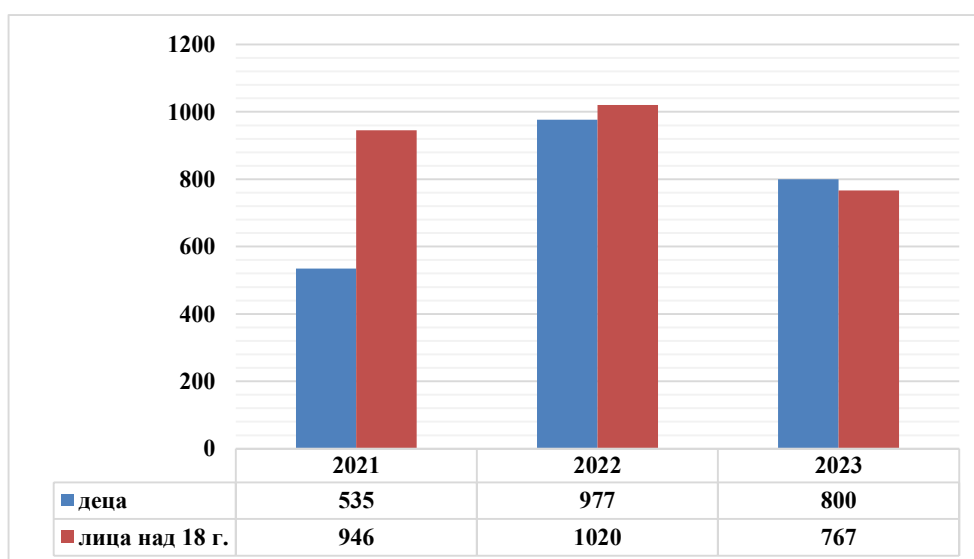
Диаграма № 18

Заболееаемост от пневмония без уточнен причинител (J18) на 100 000 по възрастови групи

Диаграма № 19

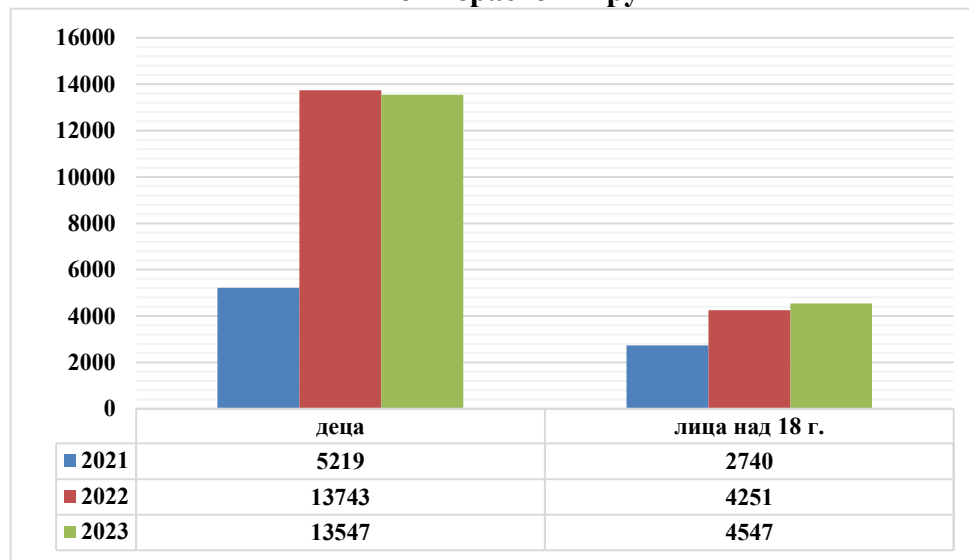
Заболееаемост от пневмония без уточнен причинител (J18) на 100 000 по години

Заболееаемостта от други остри респираторни инфекции на долните дихателни пътища (J20-J22) при лицата над 18 г. показва тенденция на растеж, като през 2023 г. се увеличава спрямо 2021 г. с 39,74% и спрямо 2022 г. с 6,51%. При децата след рязко покачване през 2022 г. спрямо 2021 г. от 62,02%, през 2023 година се наблюдава малък спад на показателя с 5,24%.

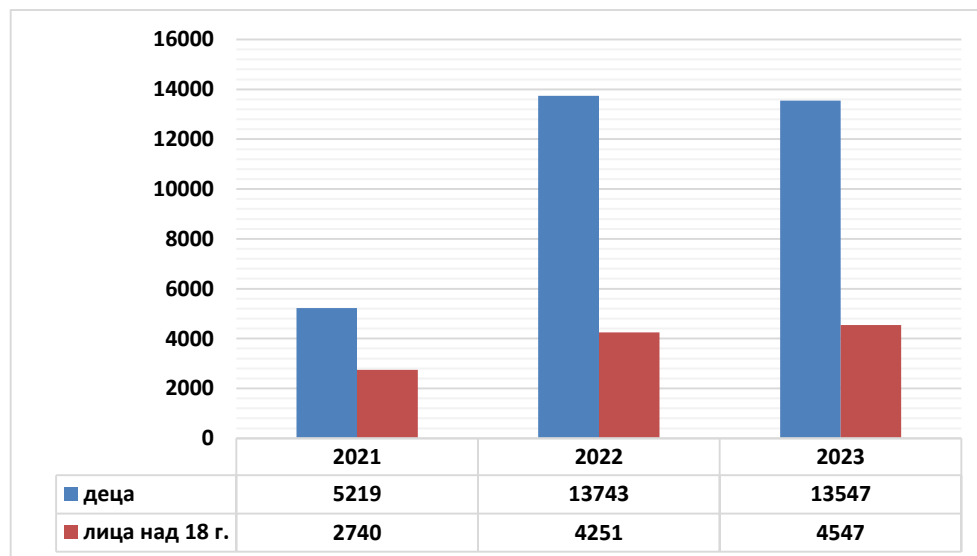
Диаграма № 20

Заболееаемост от други остри респираторни инфекции на ДЦП (J20-J22) на 100 000 по възрастови групи

Диаграма № 21

Заболееаемост от други остри респираторни инфекции на ДЦП (J20-J22) на 100 000 по години

В

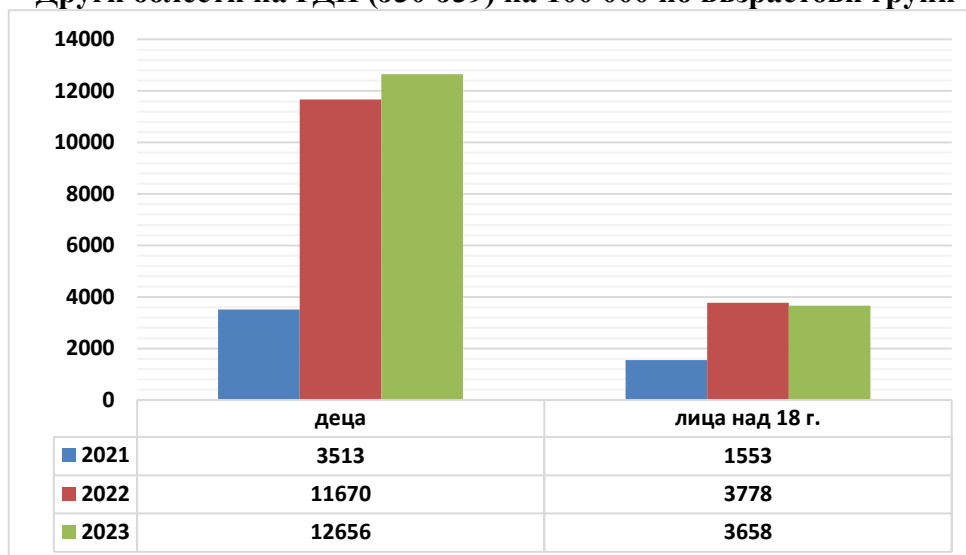
о
д
е
щ

Заболееаемостта от други болести на горните дихателни пътища (J30-J39) през разглеждания период показва тенденция на увеличение при децата. Спрямо 2021 г. увеличението е значително. През 2022 г. то е 69,90%, а през 2023 г. съответно 72,24%. При възрастните увеличението спрямо 2021 г. е 58,89% през 2022 г. и 57,55% – през 2023 г. Заболееаемостта през 2023 г. при децата е 3,46 пъти по-голяма спрямо тази при възрастните.

о
л
я
в
а

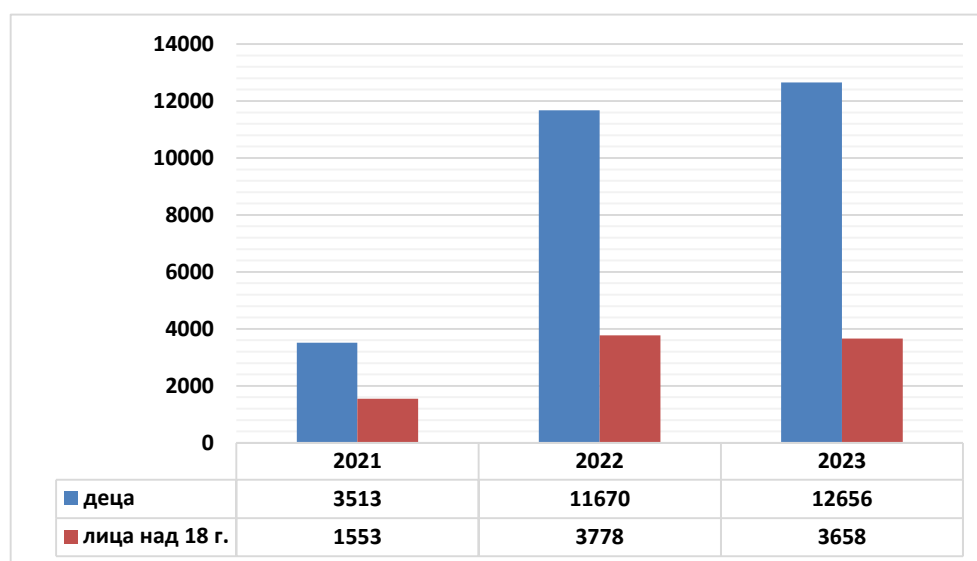
Диаграма № 22

Други болести на ГДП (J30-J39) на 100 000 по възрастови групи

Диаграма № 22

Други болести на ГДП (J30-J39) на 100 000 по години

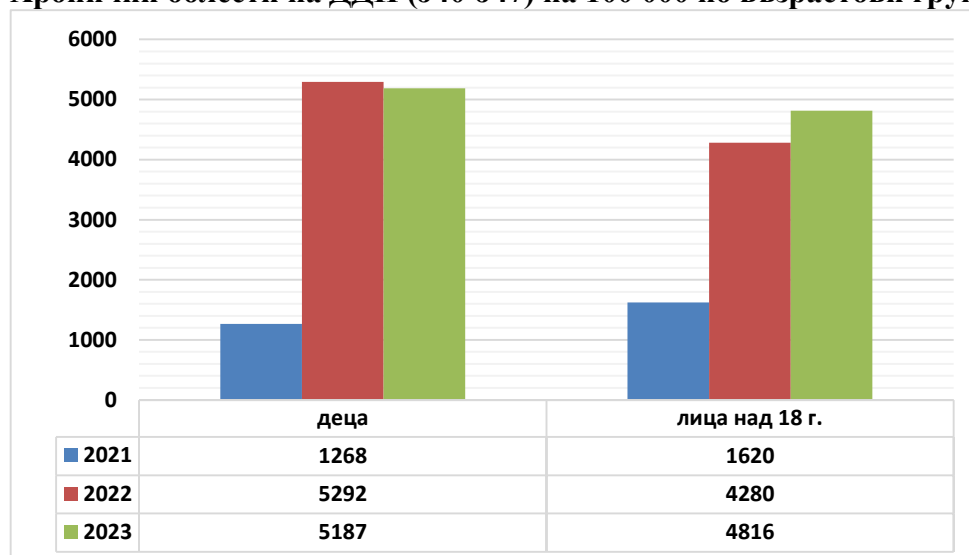

Ведещо заболяване в тази група болести е алергичният ринит (**J30**) и при двете възрасти. При децата през 2023 г. той е 32,96% (4171 на 100 000) от заболяемостта в групата, а при лицата над 18 години съответно 27,88% (1020 на 100 000).

Заболеваемостта от **хронични болести на долните дихателни пътища (J40-J47)** при лицата над 18 години бележи тенденция на три годишно увеличение, като спрямо 2021 г. то е значително: съответно през 2022 г. – от порядъка 62,15%, а през 2023 г. – 66,36%. За децата увеличението спрямо 2021 г. е 76,04% през 2022 г. и 75,55% през 2023 г. Разликата в заболяемостта между двете възрастови групи през 2023 г. е 7,15%, като е по-висока при децата.

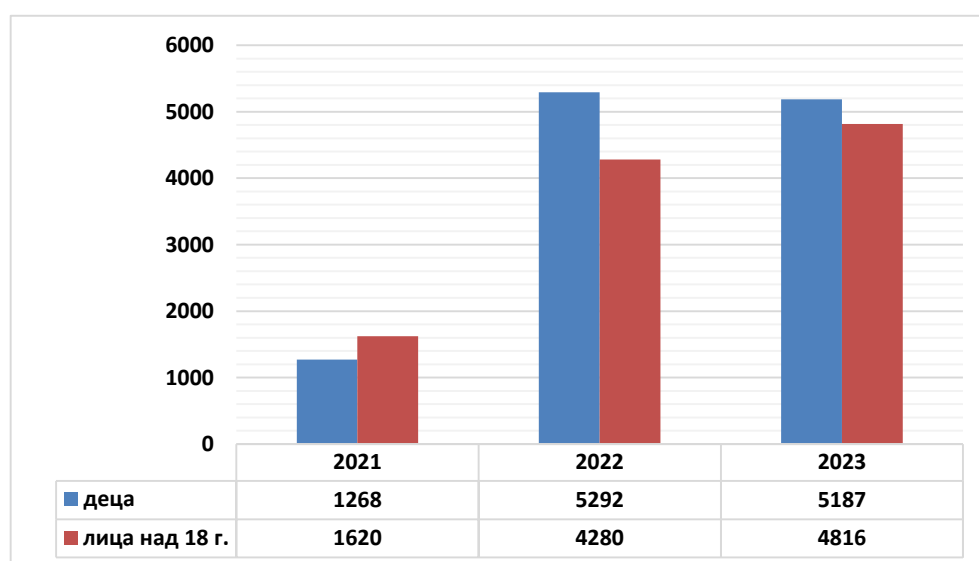
Диаграма № 23

Хронични болести на ДДП (J40-J47) на 100 000 по възрастови групи

Диаграма № 24

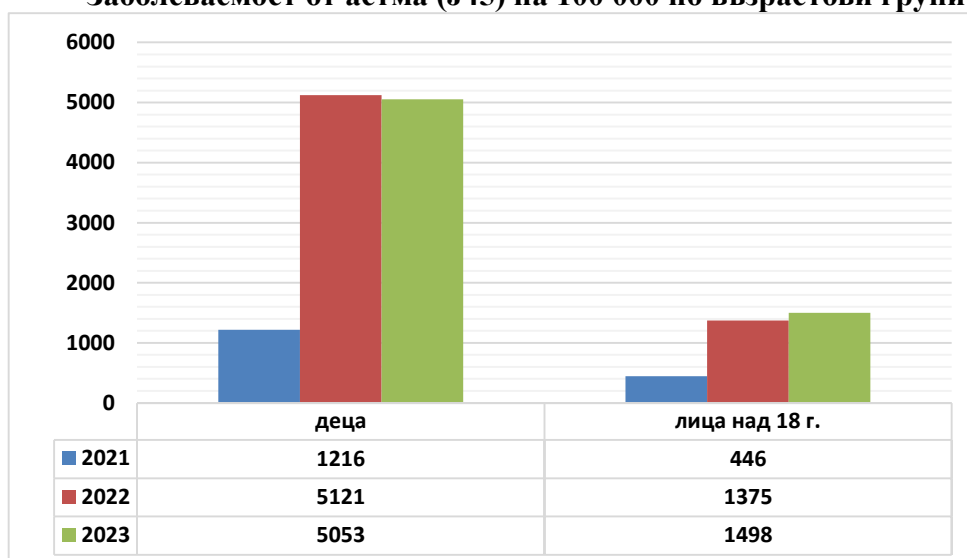
Хронични болести на ДДП (J40-J47) на 100 000 по години

Заболеемостта от **астма** при възрастните за 2023 г. е 3,37 пъти по малка от тази при децата. През 2022 г. се наблюдава значително покачване на показателя и в двете групи спрямо 2021 година. Заболеемостта при възрастните е 3,08 пъти по-голяма, а при децата – 4,21 пъти по-голяма. През 2023 г. се бележи лек спад на заболеемостта при децата (1,33%) и покачване при възрастните от 8,21% спрямо предходната година.

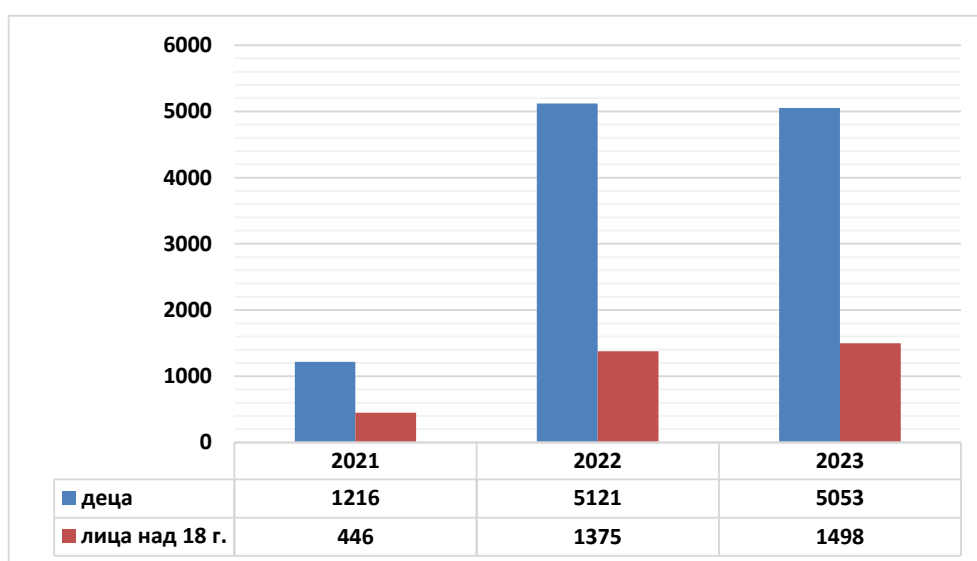
Диаграма № 25

Заболееаемост от астма (J45) на 100 000 по възрастови групи

Диаграма № 26

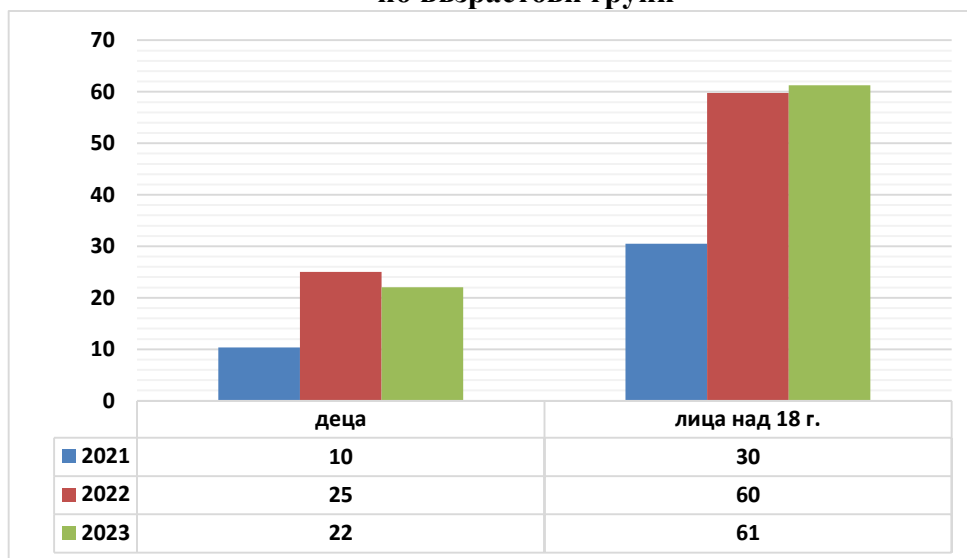
Заболееаемост от астма (J45) на 100 000 по години

Заболееаемостта на регистрираните болести на белия дроб, причинени от външни агенти (J60-J70) при лицата над 18 години за тригодишен период показва тенденция на увеличение, което е силно изразено през 2022 г. спрямо 2021 г. (2 пъти) и 1,64% по голямо през 2023 г. спрямо 2022 г. При децата отново има значимо покачване на заболееаемостта през 2022 г. спрямо 2021 г. (2,5 пъти по-голяма), но през 2023 г. стойността намалява спрямо 2022 г. на 12%. През 2023 г. заболееаемостта при лицата над 18 г. е 2,77 пъти по-голяма от тази при децата. Това се обяснява с продължителността на живота и различното излагане на рискови фактори в двете възрастови групи.

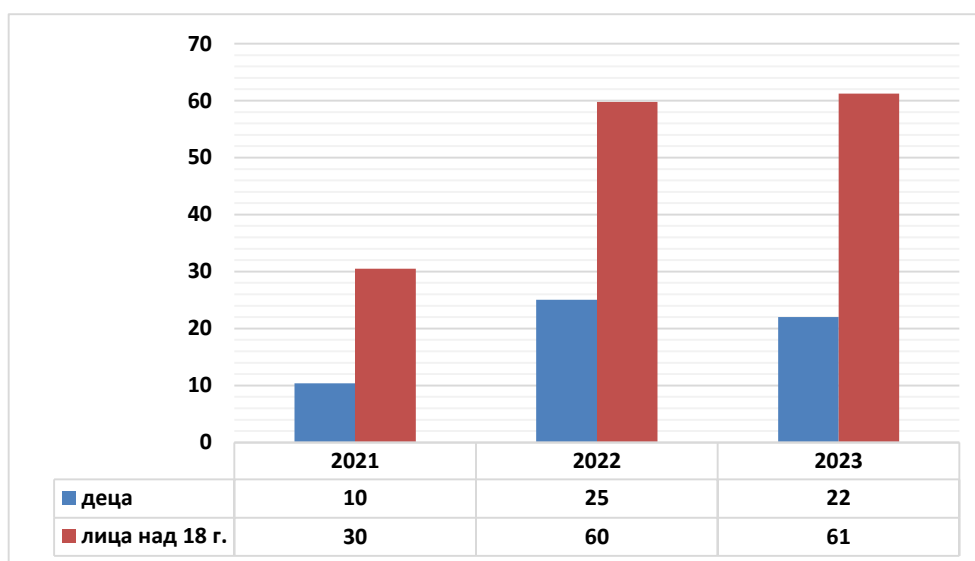
Диаграма № 27

Заболеваемост от болести на БД, причинени от външни агенти (J60-J70) на 100 000 по възрастови групи

Диаграма № 28

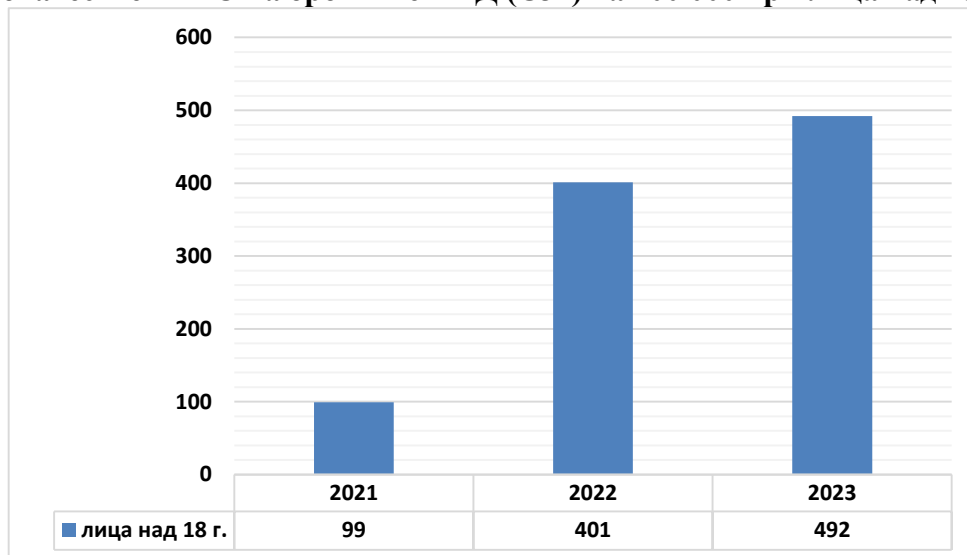
Заболеваемост от болести на БД, причинени от външни агенти (J60-J70) на 100 000 по години

При злокачествените новообразувания на дихателните органи и гръдния кош (С30-С39) водещи са злокачествените новообразувания на бронхите и белия дроб (С34). При възрастните показателят показва тригодишна тенденция на увеличение като по-значимо е нарастването на заболеваемостта през 2022 спрямо 2021 г. – 4,05 пъти, отколкото на тази през 2023 г. спрямо 2022 г. – 18,51% При децата има по един регистриран случай за 2022 г. и 2023 г., а през 2021 г. няма такива.

Диаграма № 29

Злокачествени НО на бронхите и БД (С34) на 100 000 при лица над 18 години

Случаите на злокачествено новообразуване с други и неточно определени локализации на дихателните органи и гръдния кош (С39) показват много ниска заболеваемост при лицата над 18 г., която за 2023 г. е 4 на 100 000, а при децата за поредна година няма регистрирани случаи.

Изводи:

През наблюдавания тригодишен период от 2021 г. до 2023 г. няма превишения на СЧН и СГН за SO₂. През 2023 г. са измерени най-ниските СЧК за периода.

СЧК и СГК за NO₂ са в норма и през трите години. С изключение на максимално измерената стойност в АИС “Дружба” във всички други проследявани пунктове през 2023 г. са измерени по-ниски максимални СЧК спрямо 2022 г. и 2021 г. СГК на NO₂ са по-ниски през 2023 г. спрямо предходните две години, с изключение на тази в АИС “Павлово”.

При ФПЧ₁₀ през 2023 г. се наблюдава намаляване на максималните СДК спрямо предходните две години, с изключение на тази в АИС “Павлово”, а броят превишения на СДК през 2023 г. са в норма, т.е. под максимално допустимите превишения за година, съгласно българското законодателство. Превишението на изчислените средни тримесечни концентрации през 2023 г. са най-високи през трето тримесечие във всички пунктове, с изключение на тези в АИС “Дружба”, където те са най-високи през първо тримесечие. СГК на ФПЧ₁₀ са в норма за тригодишния период и през 2023 г. са по-ниски спрямо 2022 г.

СГК на ФПЧ_{2,5} през 2023 г. е по-ниска в сравнение с предходната година. СГК за тригодишния период са в границата на нормата за опазване на човешкото здраве. Максимално измерените СДК показват тенденция на увеличаване през периода.

Максимално измерените СЧК на озон през 2023 г. спрямо предходните години са динамични. Няма превишения на ПИН. Броят превишения на КЦН са в норма, т.е. под допустимите от българското законодателство 25 за календарна година, осреднени към разглеждания три годишен период.

Максимално измерените 8-часови концентрации на CO₂ в пунктовете на ИАОС са в норма и показват тенденция на увеличаване през три годишния период.

Във връзка с Комплексна програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026 г. в работата на Програмния съвет участва и представител на Столична РЗИ. Всички данни относно Комплексна програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026 г. и отчетите по Програма за управление на качеството на атмосферния въздух на Столична община за периода 2021 – 2026 г. са общодостъпни на сайта на общината в рубрика „Околна среда“, компонент „Въздух“ .

Относно **заболеваемостта на населението** от групи заболявания на дихателната система и някои новообразования на белия дроб се налагат следните изводи:

- Заболеваемостта от остри инфекции на горни дихателни пътища (J00-J06) при децата е в пъти по-голяма спрямо тази при лицата над 18 години като и при двете възрасти има тенденция на увеличение. Наблюдава се рязкото ѝ покачване през 2022 г. и 2023 г. спрямо 2021 г.

- Заболеваемостта от грип и пневмония (J10-J18) при децата показва тенденция на увеличаване за тригодишния период като през двете последни години е значително по-висока. При възрастните през 2023 г. е значително намаляла спрямо 2022 г. и 2021 г.

Заболеваемостта от грип при децата (J10-J11) за 2023 г. е водеща в групата, за разлика от тази от пневмония без уточнен причинител (J18), която е водеща при възрастните. И при двете възрастови групи заболелите на 100 000 души от пневмония с код J18 по МКБ-10 намалява спрямо 2022 година.

- Заболеваемостта от други остри респираторни инфекции на долните дихателни пътища (J20-J22) при децата отново е в пъти по-голяма спрямо тази при възрастните като при втората група показва тенденция на увеличаване. Отново има рязко покачване спрямо 2021 г.

- При други болести на горните дихателни пътища (J30-J39) отново има в пъти по-голяма заболеваемост при децата спрямо тази при възрастните като тя показва тенденция на нарастване при децата. Наблюдава се в пъти покачване спрямо 2021 г. и в двете възрастови групи. Относно водещата диагноза в групата – алергичен ринит (J30) при децата той заема по-голям процент.

- При хронични болести на долните дихателни пътища (J40-J47) заболеваемостта показва тенденция на увеличение при възрастните и отново скок спрямо 2021 г. и в двете възрасти.

Заболеваемостта от астма (J45) следва тенденциите на групата, но е подчертано в пъти по-голямо боледуването при децата спрямо това при възрастните.

- Заболеваемостта от болести на белия дроб, причинени от външни агенти (J60-J70) и от злокачествените новообразования на бронхите и белия дроб (C34), са значително по-високи при лицата над 18 г. и бележат тенденция на покачване при възрастните. При децата в първата група заболеваемостта е в пъти по-малка от тази при възрастните, а в тази при децата с новообразования почти не се отчитат злокачествени заболявания на бронхите и белия дроб.

Заклучение:

За да бъде направена връзка между разглежданите заболеваемости на дихателната система и показателите за качество на въздуха е необходимо провеждане на подробно проучване.

Относно анализа на показателите на въздуха последният показва стойности в норма през 2023 г., а също и намаляване на замърсяването в почти всички АИС на територията на Столицата през 2023 г. спрямо 2022 г. и 2021 г. Дори по отношение на най-проблемния показател ФПЧ₁₀ има подобрене в пунктовете спрямо 2022 и 2023 г., като се изключи АИС “Дружба”. Тенденция на увеличаване на замърсяването във всички разглеждани пунктове има само по отношение на измерените 8-часови концентрации на СО₂, но и този показател показва стойности в норма.

При заболеваемостта разглежданите показатели показват различна динамичност като и при двете възрасти в много от случаите се наблюдава покачване. Това доказва, че не е достатъчно подобряването на качеството на въздуха за намаляване на заболеваемостта. Други фактори, които оказват влияние върху заболеваемостта са

социално-икономически, стил на живот, качество на околната и трудова среда, както и системата на здравеопазване. Значително по-малката заболеваемост през 2021 г.

при повечето групи заболявания може да се свърже със спазването на протиепидемичните мерки за Covid-19.

Важно е да се подчертае, е за решаването на проблемите за качеството на атмосферния въздух и заболяемостта са необходими съгласувани действия между институциите в национален и световен мащаб.

Изготвил:

 Invalid signature

X Славея Гарова

Славея Гарова

Главен Инспектор

Signed by: Slaveya Vassileva Garova